

Dosarul nr. 2ra-115/20

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – O. Parfeni

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Simciuc, M. Guzun, Iu. Cotruță

ÎNCHEIERE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând cererea depusă de către Gheorghe Străisteanu cu privire la solicitarea unui aviz consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție privind aplicarea dispozițiilor Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, articolelor 45, 383, 384, 441 Cod Contravențional, articolelor 2, 4, 5, 123, 166-173 Cod de procedură civilă, articolelor 1, 2, 9, 15, 16, 19, 21, 858, 1998, 2007, 2036, 2037 Cod Civil,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției și Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi trași la răspundere contravențională (penală) ilegală și lezarea prezumției de nevinovăție, constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 CEDO prin întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție și aplicarea unei sancțiuni, repararea prejudiciului moral,

constată:

La 12 noiembrie 2018 SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, prin care a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului lui Gheorghe Străisteanu și SRL „Inima Codrului” de a nu fi trași la răspundere contravențională (penală) ilegală, prezumția nevinovăției, constatarea încălcării dreptului lui Gheorghe Străisteanu și SRL „Inima Codrului” la un proces echitabil prevăzut de art. 6.1 din Convenția Europeană, încălcare comisă prin falsificarea proceselor-verbale cu privire la contravenție din 12 februarie 2018 și aplicarea unei sancțiuni, amenzi vădit ilegale, încasarea de la Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței în

beneficiul SRL „Inima Codrului” a sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin fabricarea, falsificarea dosarului și aplicarea unei sancțiuni contravenționale intenționat ilegale, încasarea de la Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu a sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin fabricarea, falsificarea dosarului și aplicarea unei sancțiuni contravenționale intenționat ilegal.

Prin hotărârea din 10 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial acțiunea depusă de către SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu. S-a constatat încălcarea dreptului SRL „Inima Codrului” de a nu fi atras la răspundere contravențională, precum și lezarea dreptului la prezumția de nevinovăție admise prin întocmirea în privința acesteia, la 12 februarie 2018 a procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei agentului constator din 06 martie 2018 din cadrul Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței și sancționarea cu amendă în cuantum de 150 u.c. S-a încasat din contul Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței în beneficiul SRL „Inima Codrului” cu titlu de prejudiciu moral suma de 1000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d. 80, 87-95)

Nefiind de acord cu hotărârea din 10 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a declarat apel.

Prin decizia din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței. S-a casat hotărârea din 10 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea pretențiilor admise, emițând în această parte o nouă hotărâre, prin care s-a respins cererea SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției și Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi trași la răspundere contravențională (penală) ilegală și lezarea prezumției de nevinovăție, constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 CEDO prin întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție și aplicarea unei sancțiuni, recuperarea prejudiciului moral ca fiind neîntemeiată. În partea pretențiilor respinse hotărârea instanței de fond s-a menținut. (f.d. 136, 137-144)

La 14 noiembrie 2019 SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu ca persoană fizică au declarat recurs împotriva deciziei din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii din 10 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d. 149-163)

La 24 decembrie 2019 Gheorghe Străisteanu a depus cerere, prin care a solicitat Plenului Curții Supreme de Justiție emiterea unui aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a dispozițiilor Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, articolelor 45, 383, 384, 441 Cod Contravențional, articolelor 2, 4, 5, 123, 166-173 Cod de procedură civilă, articolelor 1, 2, 9, 15, 16, 19, 21, 858, 1998, 2007, 2036, 2037 Cod Civil. (f.d. 185-188)

Prin încheierea din 05 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat inadmisibil recursul declarat de către Gheorghe Străisteanu împotriva deciziei din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în temeiul art. 429 alin. (5) Cod de procedură civilă pe motiv că acesta nu a folosit calea apelului prevăzută de art. 360 Cod de procedură civilă.

Respectiv și demersul formulat de Gheorghe Străisteanu cu privire la emiterea unui aviz consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la modul de punere în aplicare a dispozițiilor Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, articolelor 45, 383, 384, 441 Cod Contravențional, articolelor 2, 4, 5, 123, 166-173 Cod de procedură civilă, articolelor 1, 2, 9, 15, 16, 19, 21, 858, 1998, 2007, 2036, 2037 Cod Civil, urmează să fie respins.

Totodată, în conformitate cu art. 12² alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă în procesul judecării cauzei într-o instanță de judecată se atestă dificultăți la aplicarea corectă a normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată solicită Plenului Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea participanților la proces, să emită un aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii. Avizul consultativ se publică pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Din sensul normei de drept precitate, Colegiul atestă că avizul consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii se emite doar în cazul dificultăților de aplicare corectă a normelor de drept material și procedural.

La caz, Colegiul găsește oportun de a evoca faptul că, prin prisma art. 432 Cod de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. (2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului. (3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale. (4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. (5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În această ordine de idei, completul Colegiului consideră că cererea recurentului Gheorghe Străisteanu cu privire la solicitarea Plenului Curții Supreme de Justiție să emită un aviz consultative cu privire la modul de punere în aplicare a dispozițiilor Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, articolelor 45, 383, 384, 441 Cod Contravențional, articolelor 2, 4, 5, 123, 166-173 Cod de procedură civilă, articolelor 1, 2, 9, 15, 16, 19, 21, 858, 1998, 2007, 2036, 2037 Cod Civil nu este justificată. Faptul că recursul declarat de către Gheorghe Străisteanu a fost considerat inadmisibil prin încheierea din 05 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, din motivul restricțiilor prevăzute la art. 429 alin. (5) Cod de procedură civilă, denotă că instanța de recurs la examinarea admisibilității recursului declarat împotriva deciziei instanței de apel nu a întâmpinat dificultăți în privința modului de punere în aplicare a normelor de drept ce guvernează raportul juridic litigios.

La capitolul dat, completul Colegiului reține că anterior aplicării normelor relevante speței, instanța a purces la operațiunea logico-juridică de interpretare care tinde la deslușirea sensului și a sferei de acțiune a acestora. Necesitatea interpretării este justificată de faptul că în procesul aplicării dreptului, instanța de judecată trebuie să clarifice cu toată precizia textul normei juridice și să stabilească compatibilitatea acestuia în raport cu o anumită situație de fapt.

Astfel, din sensul art. 1 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești rezultă că prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Prin urmare, Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești antrenează răspunderea statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Totodată, art. 13 din legea sus menționată expres stabilește că statul nu poartă răspundere pentru pricinuirea prejudiciului material cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată. Aceste organe poartă răspundere materială de sine stătător în temeiul art. 384 alin. (2) lit. u) Cod Contravențional și normelor stabilite în Codul Civil.

Din considerentele enunțate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de către Gheorghe Străisteanu cu privire la solicitarea unui aviz consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție privind interpretarea și modul de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, articolelor 45, 383, 384, 441 Cod

Contravențional, articolelor 2, 4, 5, 123, 166-173 Cod de procedură civilă, articolelor 1, 2, 9, 15, 16, 19, 21, 858, 1998, 2007, 2036, 2037 Cod Civil.

În conformitate cu art. 12² alin. (2), art. 269-270 Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge, ca fiind neîntemeiată, cererea depusă de către Gheorghe Străisteanu cu privire la emiterea unui aviz consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție privind interpretarea și modul de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, articolelor 45, 383, 384, 441 Cod Contravențional, articolelor 2, 4, 5, 123, 166-173 Cod de procedură civilă, articolelor 1, 2, 9, 15, 16, 19, 21, 858, 1998, 2007, 2036, 2037 Cod Civil.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru